

Protokoll fört vid enskild föredragning

Social- och miljöavdelningen

Miljöbyrån, S4

Beslutande

Vicelanråd

Camilla Gunell

Föredragande

Miljöingenjör

Mia Westman

Justerat

Omedelbart

.....
Ärende/Dnr/Exp.

.....
Beslut

Nr 40

Lagstiftningspm om ändring av landskapslagen (1990:32)
om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om
kemikalier

ÅLR 2019/2817

59 S4

Landskapsregeringen beslöt överföra lagstiftningspm, **bilaga 1 S419E17**
till lagberedningen för lagstiftningsåtgärder.

1.4.2019

PM

Ändring i landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om kemikalier

Bakgrund

Större delen av lagstiftningen inom kemikalieområde är reglerad på EU-nivå och en betydande del av denna lagstiftning består av EU-förordningar som är direkt tillämpliga i medlemsländerna. Lagstiftningen omfattar kemiska produkter, bekämpningsmedel och varor. Exempel på dessa förordningar är REACH-förordningen¹, CLP-förordningen² och biocidförordningen³.

Med stöd av 18 § 10 punkten självstyrelselagen (1991:71) för Åland hör kemikaliefrågor till landskapets lagstiftningsbehörighet. Likaså ska landskapet enligt 30 § 8 punkten självstyrelselagen sköta de uppgifter som enligt lagstiftningen om framställning och användningen av gifter ankommer på en riksmyndighet. Genom blankettlagstiftning⁴ tillämpas på Åland riksförfattningar om kemikalier vilka huvudsakligen genomför EU-lagstiftningen och anger behöriga myndigheter samt deras förvaltningsuppgifter.

Problematik

Kemikalieområdet är mycket komplicerat och all myndighetsutövning och förvaltning kring detta kräver specialkompetens och resurser som inte finns på landskapsregeringen. Landskapsregeringen har därför inte upprättat några rutiner för de godkännanden som kemikalielagstiftningen kräver. Istället har landskapsregeringen under flera års tid försökt åstadkomma ett samarbete med riksmyndigheterna kring kemikaliefrågorna genom att föreslå en överenskommelseförordning genom vilken vissa förvaltningsuppgifter som hör till landskapets behörighet med stöd av 32 § självstyrelselagen skulle handhas av riksmyndigheterna. Enligt rådande praxis gäller de godkännanden som gjorts av riksmyndigheterna även på Åland men tydligt lagstöd för detta saknas. Tillsvidare har ingen överenskommelse med det ansvariga social- och hälsovårdsministeriet kunnat nås.

¹ Europeiska parlamentets och rådets förordning ([EG nr 1907/2006](#)) om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (REACH)

² Europeiska parlamentets och rådets förordning ([EG nr 1272/2008](#)) om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar (CLP)

³ Europaparlamentets och rådets förordning ([EU nr 528/2012](#)) om tillhandahållande på marknaden och användning av biocidprodukter

⁴ Landskapslag (1990:32) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om kemikalier

Förslag till lösning

En del av oklarheterna, men inte alla, kunde lösas genom att i blankettlagen fastställa att de godkännanden som Säkerhets- och kemikalieverket gör även ska gälla på Åland. Denna praxis tillämpas idag men det skulle vara bra att förtydliga detta i lagen. Miljöbyrån föreslår att en ny paragraf införs i blankettlagen genom vilken Säkerhets- och kemikalieverkets godkännanden enligt 27, 37, 39 och 42 §§ i kemikalielagen⁵ ska gälla även på Åland. På motsvarande sätt ska de personer eller verksamhetsutövare som finns införda i det examens- och företagsregister som avses i 17 § 2 mom. 4 punkten enligt 40, 43 och 44 §§ i kemikalielagen vara behöriga även på Åland. Likaså Säkerhets och kemikalieverkets återkallelse eller ändring av godkännanden ska gälla på Åland.

Härigenom skulle de godkännanden och behörigheter som gäller i riket även gälla på Åland. Däremot skulle det fortfarande saknas en överenskommelse med riksmyndigheterna om skötseln av godkännanden och behörighetsverifieringar för aktörer som enbart vill verka på den åländska marknaden.

⁵ Kemikalielag [2013/599](#)